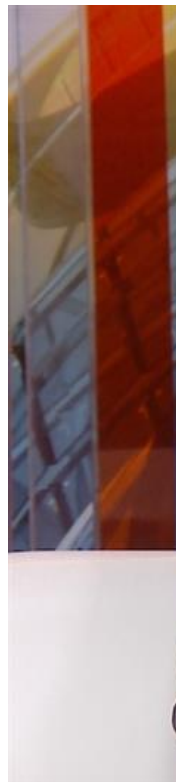

Повереник за информације од јавног значаја и заштиту података о личности, Родољуб Шабић, изјавио је у Новом дану телевизије Н1 да у Србији нису развијени механизми контроле рада служби безбедности због чега јавности остаје само да службама верује на реч.

После три захтева за слободан приступ информацијама од јавног значаја које је Институт за европске послове послао, а након решења Повереника за слободан приступ информацијама од јавног значаја, Безбедносно-информативна агенција је доставила податке о броју прислушкихваних грађана и правних лица током 2015. и 2016. године.

Повереник Родољуб Шабић у Новом дану је објаснио разлику између прислушкивања, што је слушање нечијег разговора, и приступа задржаним подацима, где се не улази у садржину комуникације, него се добијају информације ко је, када, колико и са ким комуницирао (листинг).

Иако Устав изричито налаже да је са надзор комуникација потребна одлука суда, безбедносне службе су досад тумачиле да се то односи искључиво на прислушкивање, док су о приступу задржаним подацима одлучивали директори служби, подсећа Шабић. Уставни суд, међутим донео је одлуку по којем је за сваки надзор комуникација, па и приступ задржаним подацима, потребна одлука суда, док је свако друго третирање незаконито и представља кривично дело, указује он.

Шабић, међутим, истиче проблем недостатка контроле служби безбедности, због чега јавности остаје да, како каже, службама само верује на реч. “Ви данас имате експлицитне тврдње служби да поступају само по одлуци суда, али можете само да им верујете. Лепо је да им верујете, али још боље је да имате механизам да их надзирете”, каже он.

Подсећа да је пре неколико година, канцеларија повереника утврдила да службе безбедности имају онлајн приступ задржаним подацима. “Тад смо добили фрапантан податак, три провајдера су окренула главу, а само један нам је рекао - знамо колико су пута приступили. 272.000 приступа у годину дана, само код једне компаније. Та прича да службе и данас имају директан приступ отвара питање има ли смисла говорити о ефикасној контроли”, поручује он.

Повереник истиче да је у сваком друштву које жели да буде демократско, питање контроле и надзора, фундаментално. Подсећа да Србија има лоше наслеђе, и да су службе безбедности, не тако давно, злоупотребљаване чак и за политичка убиства. Зато мора постојати комплексан механизам контроле, где више органа има улогу надзора, а пре свега парламент, сматра он.

Међутим, скупштински Одбор за контролу служби безбедности води странчка личност, а треба да надзире рад БИА на чијем је челу такође страначка личност, указује повереник и истиче да Скупштина притом игнорише импулсе који долазе од њега и заштитника грађана. Такође сматра и да није довољно то што је нови директор БИА Братислав Гашић замрзао све страначке функције, јер закон експлицитно наводи да припадник БИА не може бити припадник странке.

Податак да је број оних које БИА прислушкује порастао за 10 одсто, Шабић не види као драматичан и нешто на основу чега би се могло закључити да се Агенција политички злоупотребљава.

Подсећа и да су повереник и заштитник грађана пре неколико година донели пакет мера који је, између осталог, предвиђао да се uvede један пункт за мониторинг који би био институција независног типа, успостављена законом, коју би водио независни експерт, и чији би посао био да службама обезбеди перфектне услове за остваривање аспирација,

а истовремено заштити уставну гаранцију.

Шабић је рекао и да је модел новог закона о заштити података, који је припремила канцеларија повереника, од данас представљен на сајту те институције. “Сачекаћемо формирање нове владе и ставити га на располагање влади”, најавио је Шабић, подсетивши да је повереник и пре две године направио један модел закона који је влада прихватила и који је чак био у акционом плану за поглавље 23, али се на крају ништа није догодило. “Не бих волео да се то искуство понови”, навео је гост Новог дана.

(Н1)